

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

(ב) ר"ש ד"ה כלומר בלבו
היום ראובן אלא דברים
בעלמא כלל ויהי"ה וז"ל
כלומר דברים בלמוד בלא
לכ ודעת דלון פיו ולבו
שנים: (ג) ד"ה הא מיעד
וכו' לך ידור לו: (ג) ד"ה
תמן וכו' כגד בשבועה:
(ד) ד"ה אם אינן נקטות
היום הכי מוקד:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
 א) ביה"א סדרה תנא
 טו. נ"ב ונדכרו מטואר
 דתנא דמתניתין השמיט
 לפעמים היה דביתא
 ויחוק על היה דביתא
 ששנה רבואה היה
 בביתא;

מוסף רש"י

דינא דמלכותא דינא.
של עובדי מלכא (גימין י)
כל תפיס וארנוניות
ומנהגות של משפטי מלכא
שרגילים להנציג במלכותא,
דינא הוא, שכל בני המלכות
מקבלים עליהם מלכותא
חוקי המלך ומשפטיו והלך
דין גמור הוא ואין למחוק
במחלוקתו על פי חוק
המלך הנהוג בעיר מלכא
גזל (רשעים ב"ב דף יד.)

פירוש הרא"ש

אָ יִצְחָק וְלֹא בְנָדָה.
אָזִיכְיָא זְאֵמֶר לֹא דוֹר לִי
שְׂהוּא תְרוּמָה: בְּמַח שְׂהוּא
מִדְרָה. וְאִפִּי פֶתַח לֹא
לֹא יוֹסִיף לִי לִידוֹר אֲלֵא
כְּמֵה שְׂפֶתַח לֹא וְמִיחָא אִם
אֲלֵי נִקְמָה דוֹר לִי אִף
אִם הַיּוֹסֵף הִרְבֵּה לִידוֹר
בְּמִלְכֵי מוֹדֵי כ"ש דֵּלֵא
הוּא נָדָה וְלֹא אֲמַר שְׂלֵא
דוֹר אֲלֵא אִם כִּי יִצְחָק

דור לו בדבר זה: ובה
 לו ה"מ ה"כא דפסח
 שהא ר"חא לידור מה
 המכס מלת המלך אסור
 ובה לא דמלך הוא דר
 דבר האלף שיה למעט
 חפץ חפץ שיה גול: בה
 בלבו היום וטובא בה
 ד"ש. ואע"ג דכת המלך
 משום חומר דפסחא
 פתג"י ה"ר הגשיות האל
 מן האלף ון ר"ח לדיק
 מהיה קרבן אל אינה נשד
 ולא נמר בלבו לקדשן
 קואני דמלך פתג"י. אלף

רע"י

יוזם מבטבועה. שלא יאמר יאקרו פירות שבעולם עלי שבעוה אס
 יזינן של תרומה: לא יספה לו כנדר. אם הליפטיס אינו מוקיקו
 ידור לא יספה לו הוא בעלמו: כמה שהוא מדירו. כלכל דור
 לא כדבר אחר כדמפרש: כינר אמר לו וכו' אשמו מוסרם לו. דהיינו

ומה שהוא מדירו: ובניו אסורים.
היינו כמה שלא מדירו: גב' דינא
ומלכותא דינא. ולח נדר ארסין
יניסו ואמאי נודרין לתמוכין להבדח
המכס של מלכות: שאין לו קצטה.
וטעל כל מה שרצה: במוכס העומד
ואליו. שאינה של מלכות: כיון דאמר
אסורו. ולא אמר מילתא דהערמה
ואתקרו ליה: באומר יאסרו כיום.
היינו הערמה דהוא יומא לחוד
וקבל נפשי: אי דאמר כיום לא
קבל מיניה מוכס. ואמר מיניח
שעיל אותו נדר שלא יעול הפירות
האסרי שומע דהערמה נדר: באומר
נלכו כיום: (א) אינס דכריס.
ועלמא: לא יפסח לו כשכופה. שלא
לאמר לו אם מרצה חשבת: הא
נגדר יפסח לו. שיאמר לו אם מרצה
חזור לך נדר: הא מינדר נדר ליה
שכופה. אם לפסיסו ממיקון לכן
דלוי דניס וימני

וְיָדוּר לוֹ כִּן כְּנֶשֶׁן שְׁבוּעָה כְּחֶמֶן
 עֵלִי: וְלֹא יָמָן וְכוּ'. וְחֹמֶה קָמִי
 דְּבִרְיָתָא דְּלֵה פֶתַח וְלֵי שְׁבוּעָה:
 מִרְךָ הִי תָנָא כְּמִסְנִי' בְּגֵדֵי לְהוֹדִיעַ
 לְחֵן דְּבִיט שְׁמַאי'. דְּלִפְלֵי בְּגֵדֵי גִירָא
 וְכוּ' וְכוּ' בְּגֵדֵי גֵדֵר (ו) שְׁבוּעָה: וְדִבְרִיתָא
 תָּנָא כְּשִׁבוּעָה לְהוֹדִיעַ כְּחֵן דְּבִיט.
 וְלִפְסִי כְּשִׁבוּעָה יִפְתָּח (ו) וְנִבְרִיתָא
 מִשּׁוּם כִּי' נִשְׁתִּי וְלֹא דוֹקֵא הִיא
 לָלֵךְ מִתִּין לְמִימַר הָמָּה כְּשִׁבוּעָה הִיא
 לָלֵךְ יִפְתָּח וְכוּ' וְלֹא מִקְשִׁין דְּכִי'
 דְּלִבִּי: רַב אֲשִׁי אָמַר הִי קָמִי.
 וְאֲשִׁי לֹא יִפְתָּח דְּבִרְיָתָא לֹא מִשְׁמַע
 דְּלִמְרִינִי דְּכֹאֲנִסִּין קָאִי אֲלֵה אֲשִׁי
 לֹא יִפְתָּח דְּכִי' סָבִיר לֹא יִפְתָּח לוֹ
 וְחֶסֶם יִפְתָּח לְמַרְעֵה עַל שְׁבוּעָה
 וְלִפְסִי שְׁאֵלָה לְשִׁבוּעָה לְפָנֵי הָמָּה
 לִיכָא לְמִדְק מִינֵה שׁוּם קוּשִׁיא:
מִתְנִי' אָמַר הִי נִשְׁעוּתָא סָלֵו קִרְבֵּן.
 וְלִמְרַם שִׁיחַ הֶקְדֵּשׁ: אִם אֵינִן נִקְלָוּ.
 יִיּוֹם (ז) מוֹקֵי לֵה בְּגִמְרָא וְעֵבֶר
 יִיּוֹם וְלֹא נִקְלָו וְלֹא נִשְׁקֵי טַעֲמִי
 דְּבִרִי הֵן הֶקְדֵּשׁ וְיֵשׁ לֵהֵן פְּדִיוֹן
 דְּהִמְסִי יִכְנֹסוּ לְהֶקְדֵּשׁ וְהֵם יֵלָאוּ
 וְחֹלִין: אֲכַל אִם אָמַר הִי
 נִשְׁעוּתָא סָלֵו קִרְבֵּן עַד שִׁקְלָו
 אֵין

[illegible]

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

רמז

החזן מנשבע: "דחמירא דחמיצ צה לא ינקא"; לא יסח לו בנדר. אלא איז אומר נדר לי: כמה שהוא מדייר. שאפילו פתח לא ידור אלא כמה שהוא מדייר: אשמו מוסרם וכניו אסורין. מיון שלא הדירו בהם אלא ממלוי נדר: גמ' והאמר שמואל דינא דמלכותא

דִּינָא. וְהִי שָׁרְיָן לְמִדְר הִי כְּדִי
לְהַפְטָר כִּיּוֹן דְּמִן הַרְיָן חִיב לִיתָן לוֹ
אַתְּ הַמֶּכֶס: כְּמוֹכֶס שְׂאִין לוֹ קֶלֶכֶס.
וְכִיּוֹן שֶׁן לָאוּ דִּינָא הוּא אֵלֶּה חֲתֻמְתּוֹתָא
וְחֲתֻמְתּוֹתָא דְּלִמּוּסָד? לָאוּ דִּינָא הוּא:
כְּמוֹכֶס הַעוֹמֵד מֵאֲלֵיו. שְׂלֵה בְּחֻזָּת
הַמֶּלֶךְ. וְכַמּוֹן כְּתוּסָפוֹת דְּרוּקָא כְּמַלְכִי
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים אֲמַר דִּינָא דְּמַלְכוּתָא
דִּינָא מִפְּנֵי שֶׁהֶאֱרָךְ שְׁלֵו וְיֻסְלוֹ לֹמַר
לְהֵס אֵס לֹא תַעֲשׂוּ מִזְבְּחֵי אֲנָשׁ
אֲתַמְכֶם מִן הָאֶרֶץ אֲבָל כְּמַלְכִי יִשְׂרָאֵל
לֹא לְפִי שֶׁאִי"ל כִּל יִשְׂרָאֵל עוֹתֵפִין בָּהּ.
וְכִי אֲמַרְיָן דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא הִיא
לְעֵינֵן שֶׁאֵס קִנָּה אֲחֵדִי? מִכֶּס וְהַחֲיִיבִים
לִיתָן לוֹ אֵת הַמֶּכֶס וְכֵן נִמֵּי אֵס לְגוֹת
קִנָּה אוֹתוֹ שֶׁהוּא מִמּוֹנֵה לְבָנָה
אַתְּ הַמֶּכֶס שְׂאִינֵי רֶשֶׁאי שְׂפֻרָל חֲסִירֵי
לִישַׁע שֶׁן תְּרוּמָה לְיֹכֵבֵא אֲזֻנָּסֵא
כִּיּוֹן דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא? יִכִּי
נִדְר. לִישַׁע דְּמַתְּנִי קָשִׁי לִיה דְּקָאֲמַר
וְכַמּוֹן כְּתוּסָפוֹת דְּרוּקָא כְּמַלְכִי

נדרים שכן מרומה וישיב שייך נדר
 כהא לשנא כלומר אל דאמר יאקרו
 פירות עולם עלי לעולם אין דברים
 שכלל מבטלין מה שהוויא נפיו אפילו
 גבי אונסא כי האי אלא דהכא קתמא
 קאמר יאקרו פירות עולם עלי ויהי
 דסתמא לעולם משמע ה"מ היכא
 דליכא אונסא משום דהיי"ט משמע
 לעולם מהיום אכל היכא דליכא
 אונסא קרן קא אונסא מפרס ליה דנבירה
 דהיום וקמיין כיון שלא דאמר בפירוש
 דהיי"ט ומיהו נהי דהכא מסקינן
 דכלא אונסא לעולם משמע עין
 דסתמא קאמר ואפילו אומר כללי
 היסם לא מהי אפילו הכי מי שמר
 ביום לזר מפת חטים והוילא פת
 סתם לא אמרינן כיון דסתמא קאמר
 וליכא אונסא שיהא אסור בכל פת
 דהכא היינו טעמא מפני שמחבין
 ואמר לשון שיהא משמעותו לעולם
 ומש"ל לא היכא דליכא אונסא
 לעולם משמע אכל הסם כיון דלהוילא
 פת חטים נחבין אלא דנתר דאמר
 פת איתקיל מילוליה הכי אין פיו
 ולגי שזין ואינו אסור אלא כפת חטים
 וכבר כתבתי זה פעם שנועות שמס
 דהכא פס"ד: תנא סתא סתא נבדר

[illegible][illegible]

עין משפט
נר מצוה

סמא א ב ג ח ט י כ
מחלכות שבעות
הלכה א וי"ד מהל' נדרים
הלכ' אן סמג לארץ רמב
עוש"ע י"ד סימן רלב

סעף יד:
כב ד מ"י ס"ה מה'ל'
 גולה מהלכה יא עד
 סוף הפרק סג עין סח
 טור ש"ע ח"מ סימן שסט
 סעף ב וסע' ז ח ט:
כג ה ו מ"י שם הלכה יא
 ופ"ג מהלכות שנוטות
 הלכה ב סג סח שס ולאין
 דמא טור ש"ע שם סעף ו
 וטור ש"ע י"ד סימן רלג
 סעף יד:

ש"ע י"ד חיי פ"ה מלך
 שבעות הללו ב' נ
 ויפד מלך וזרעו הללו ב' נ
 מסוג (לחין רחל רכב טור
 ש"ע י"ד חיי פ"ה מלך
 יד:
 ש"ע ט' חיי פ"ה מלך
 מעלה חלה
 הללו א' ויפד מלך
 המורה הללו ב' ויפד
 מלך (לחין רחל רכב טור
 ש"ע י"ד חיי פ"ה מלך
 ויפד מלך (לחין רחל רכב טור
 ש"ע י"ד חיי פ"ה מלך
 שבעות הללו ב' נ
 ויפד מלך וזרעו הללו ב' נ
 מסוג (לחין רחל רכב טור
 ש"ע י"ד חיי פ"ה מלך
 יד:
 ש"ע ט' חיי פ"ה מלך
 מעלה חלה
 הללו א' ויפד מלך
 המורה הללו ב' ויפד
 מלך (לחין רחל רכב טור
 ש"ע י"ד חיי פ"ה מלך
 ויפד מלך (לחין רחל רכב טור
 ש"ע י"ד חיי פ"ה מלך
 שבעות הללו ב' נ
 ויפד מלך וזרעו הללו ב' נ
 מסוג (לחין רחל רכב טור
 ש"ע י"ד חיי פ"ה מלך
 יד:
 ש"ע ט' חיי פ"ה מלך
 מעלה חלה

גליון הש"ס

גמ' בית שמאי אישׂים
 וכו'. ע"י לעיל כב ע"ב
 בר"ן ד"ה אמר רב אסי:

תוספות

[illegible]

ע"י הערמתו לנו כשנרש
י' אחר וכלבד שלא יספור
היו היום א"כ יספור את
הע"ה בשבתות פ"י נחקק
א' נמי בשבועות רק (א')
יביר בקוממות מדלל את
האיפור א' עליו אז על
רקנן ב' שום דלל ש' ה'ק
לא יוכלו לימלט מן הרות
ה' י' לכן מדיון נלמד
מדיון אלל עיקר הדיוס

א' הדקדקן ח'לי ינלל:
על פ"י (כתובות טט):